

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku
Odsjek za glazbenu umjetnost
Studij glazbene pedagogije

UKLJUČENOST UČENIKA U IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE GLAZBENE AKTIVNOSTI

Diplomski rad

Student: Ivona Kir

Mentor: doc. dr. sc. Jasna Šulentić Begić

Komentor: dr. sc. Amir Begić

Osijek, svibanj, 2018

TEORIJSKI
DIO

SLOBODNO VRIJEME

- ***Slobodno vrijeme mladih***

IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI

- ***Izvannastavne i izvanškolske glazbene aktivnosti***

- Pjevači zbor
- Folklorni ansambli
- Sviranje kao izvannastavna aktivnost
- Tečajevi sviranja
- Glazbena škola
- Plesna škola
- Plesna skupine

EMPIRIJSKI
DIO

ODREĐENJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA

- ***Problem i cilj istraživanja***
- ***Istraživačka pitanja***

PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

- ***Način provođenja istraživanja***
- ***Uzorak***
- ***Postupak i instrumenti***

REZULTATI I RASPRAVA

TEORIJSKI DIO

SLOBODNO VRIJEME

 vrijeme koje pojedinac provodi u funkciji odmora, razonode, razvijanja osobnosti i u procesa stvaralaštva

- Dijeli se na:
  - **promišljeno ili organizirano**
  - **neodređeno**

SLOBODNO VRIJEME MLADIH

- Veliki utjecaj odabira slobodnih aktivnosti ima:
  - **odgoj** (roditelji, škola)
  - **okolina** (vršnjaci)

IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI

- aktivnosti u kojima učenici sudjeluju tokom slobodnog vremena

Izvannastavne aktivnosti

- organizira škola s pretežno kulturno-umjetničkim, športskim, tehničkim, rekreacijskim i znanstvenim obilježjima

Izvanškolske aktivnosti

- organiziraju udruge, društva ili organizacije izvan škole

IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE GLAZBENE AKTIVNOSTI

Pjevački zbor

Folklorni ansambl

Sviranje kao
izvannastavna
aktivnost

Tečajevi sviranja

Glazbena
škola

Plesna
škola

Plesne
skupine

Pjevački zbor

➔ najzastupljenija izvannastavna aktivnost u školama

- Učitelj kao moderator takve vrste aktivnosti treba repertoarnim odabirom potaknuti interes učenika za rad i vježbanje i uvažiti učnička mišljenja

Folklorni ansambli

➔ teže održavanju glazbene tradicije na tom području, karakterističnih narodnih običaja i ostalih elemenata kulturne baštine

Sviranje kao izvannastavna aktivnost

- Sviranje u školi uglavnom se odvija u okviru tamburaških, rjeđe duhačkih orkestara ili na dostupnim instrumentima, tj. Orffovom instrumentariju, blokflauti, melodici itd.

Tečajevi sviranja

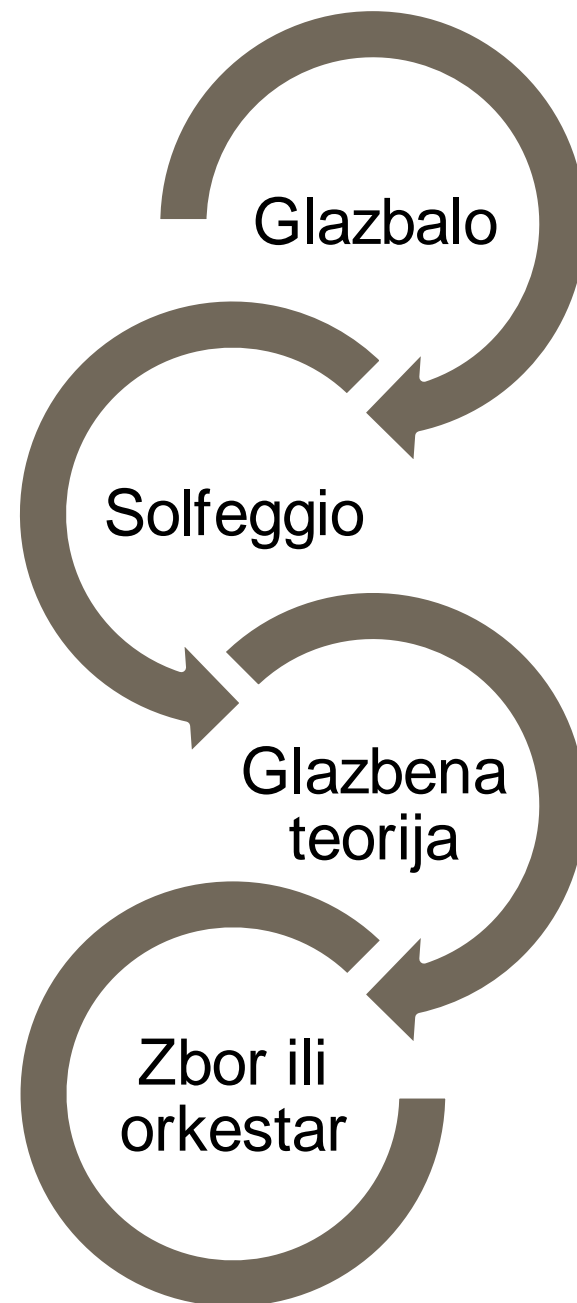
- ne podrazumijevaju obvezno svladavanje određenog programa i nastava je, ako se radi o individualnom tečaju, prilagođena učeniku, njegovim sposobnostima i željama te manjoj ili većoj brzini svladavanja nastavnih sadržaja i vještina

Glazbena škola

➡ odgojno-obrazovna ustanova u kojoj se odgajaju i obrazuju budući glazbeni profesionalci prema određenom nastavnom planu i programu

➡ dio je redovitog, obvezatnog sustava koji financira država

Plesna škola

Osnovna
škola za balet

Osnovna
škola
suvremenog
plesa

Osnovna
škola
suvremenog
plesa Ane
Maletić

- plesna škola predstavlja, kao što i sam naziv kaže, školu, tj. ustanovu u kojoj ima vrlo malo prostora za opuštenu atmosferu koja bi se očekivala na glazbenim aktivnostima

Plesne skupine

- U obliku izvannastavne aktivnosti ples je prisutan i dostupan u općeobrazovnim školama kroz plesne i ritmičke skupine, a izvan škole plesne korake djeca usvajaju u okviru plesnih klubova, no oni najčešće djeluju u gradskim sredinama

Narodni
plesovi
zavičaja

Društveni
plesovi

Ritmička
gimnastika

EMPIRIJSKI DIO

MJESTO

- Osječko-baranjska županija
- Gradska škola
- Prigradska škola

VRIJEME

- Tijekom 2018. godine

ISPITANICI

- Učenici od 4. do 8. razreda osnovne škole

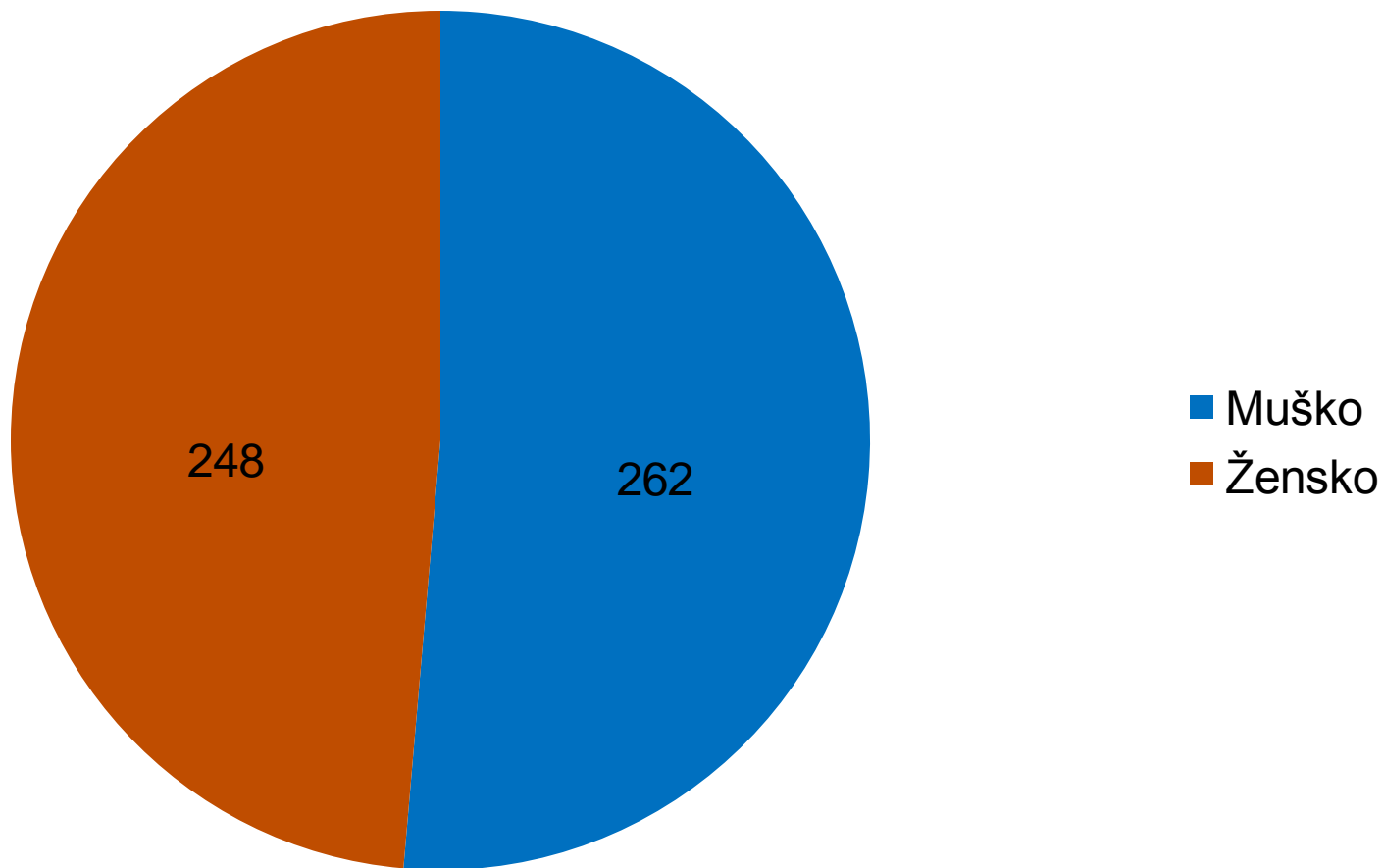
CILJ

- Utvrditi u kojoj su mjeri izvannastavne i izvanškolske aktivnosti zastupljene kod učenika starije školske dobi u osnovnim školama na području Osječko-baranjske županije u Republici Hrvatskoj

INSTRUMENT ISTRAŽIVANJA

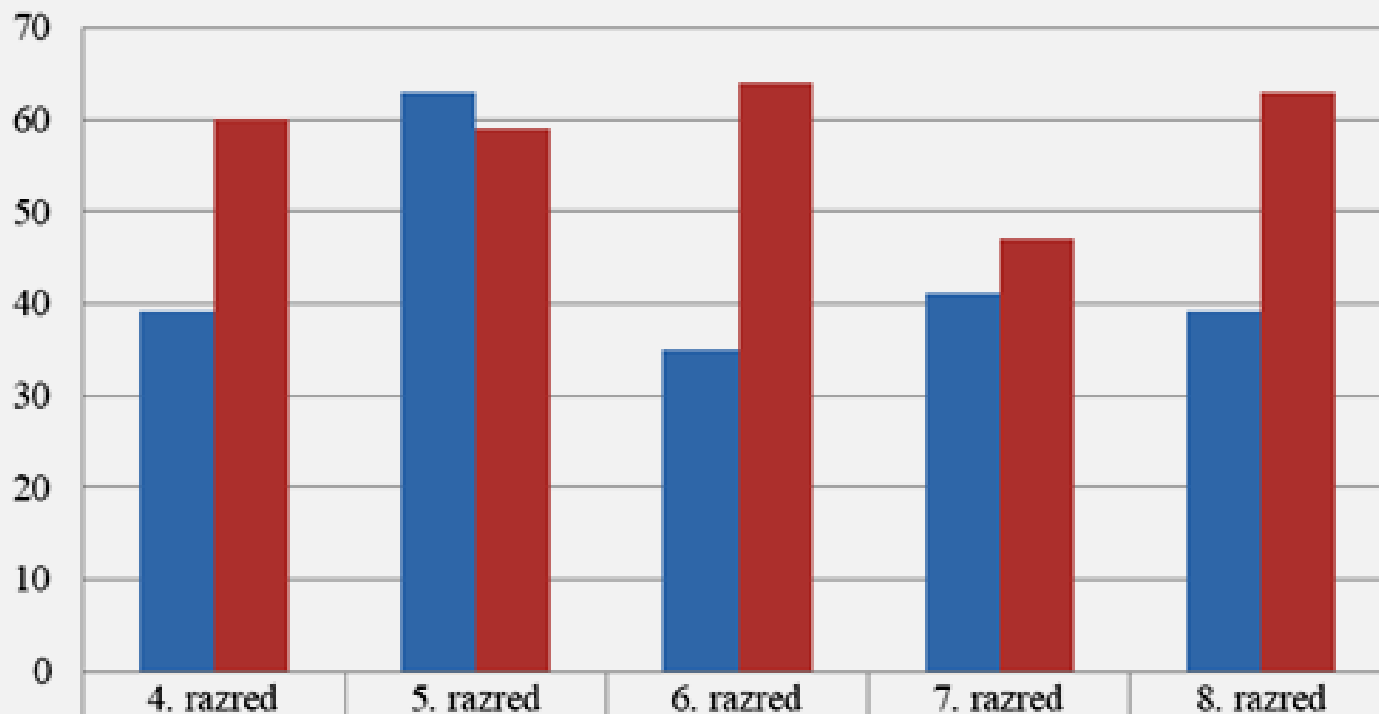
- Anketni upitnik

Raspodjela učenika po spolu

Raspodjela učenika prema razredima

■ Gradska škola

39

63

35

41

39

■ Prigradska škola

60

59

64

47

63

POHAĐANJE IZVANNASTAVNIH AKTIVNOSTI

Pohađanje školskog zbora

Škola	Pohađanje zbora		Ukupno
	da	ne	
Predgrađe	54	239	293
Grad	22	195	217
Ukupno	76	434	510

Pohađanje ritmike/plesa

Škola	Pohađanje ritmike/plesa		Ukupno
	da	ne	
Predgrađe	75	218	293
Grad	40	177	217
Ukupno	115	395	510

BOY'S CLUB

PERFORMING

HIP HOP

ACROBATICS

Pohađanje neke druge izvannastavne aktivnosti

- Gradska škola - 19 učenika (8,8%)
  - Glazbena radionica
  - Bend
- Prigradska škola

POHAĐANJE IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI

Pohađanje glazbene škole

Škola	Pohađanje glazbene škole		Ukupno
	da	ne	
Predgrađe	25	268	293
Grad	27	190	217
Ukupno	52	458	510

Sviranje instrumenta

Instrument	Broj učenika	%
Gitara	16	30,8
Harmonika	1	1,9
Klavir	20	38,5
Oboa	1	1,9
Tambura	10	19,2
Violina	4	7,7
Ukupno	52	100,0

Pohađanje tečaja sviranja

Škola	Polazjenje tečaja		Ukupno
	da	ne	
Predgrađe	44	249	293
Grad	34	183	217
Ukupno	78	432	510

Vrsta instrumenta

Instrument	Broj učenika	%
Bubnjevi	7	9,0
Flauta	1	1,3
Gitara	23	29,5
Harmonika	1	1,3
Klavir	24	30,8
Klavir i gitara	3	3,8
Tambura	17	21,8
Ukulele	1	1,3
Violina	1	1,3
Ukupno	78	100,0

Pohađanje plesa/ritmike i folklor

Škola	Izvanškolska aktivnost			Ukupno
	Ples/ritmika	Ples-folklor	Sviranje-folklor	
Predgrađe	63	7	2	72
Grad	51	9	5	65
Ukupno	114	16	7	137

Pohađanje neke druge izvanškolske aktivnosti

Škola	Druga izvanškolska aktivnost		Ukupno
	da	ne	
Predgrađe	15	278	293
Grad	6	211	217
Ukupno	21	489	510

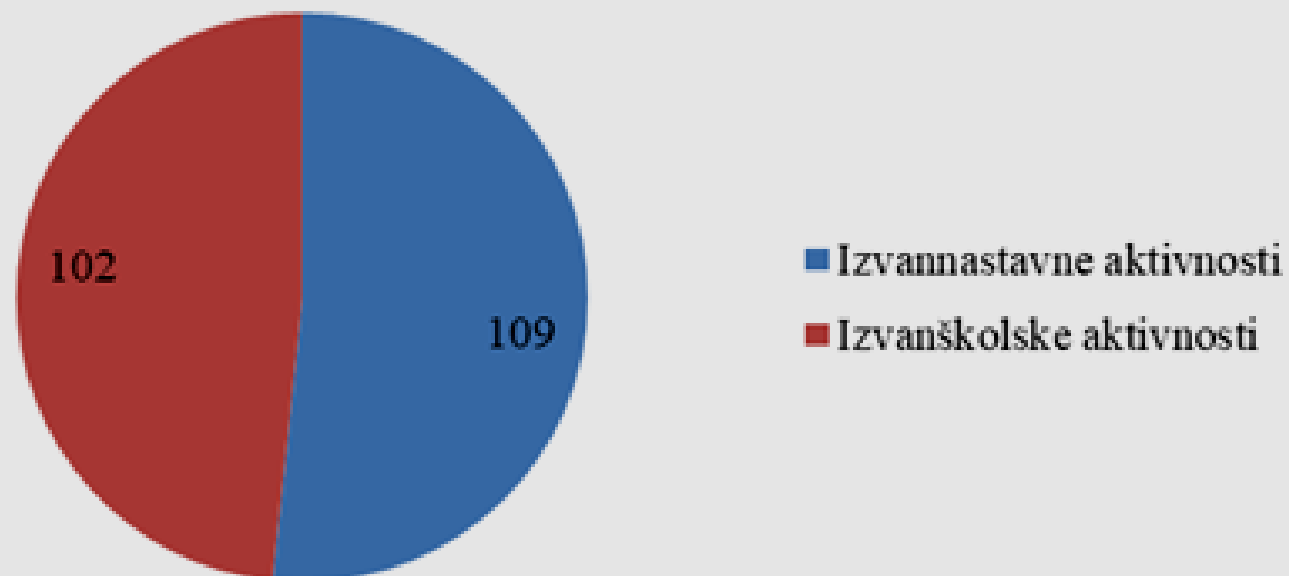

ISTRAŽIVAČKA PITANJA

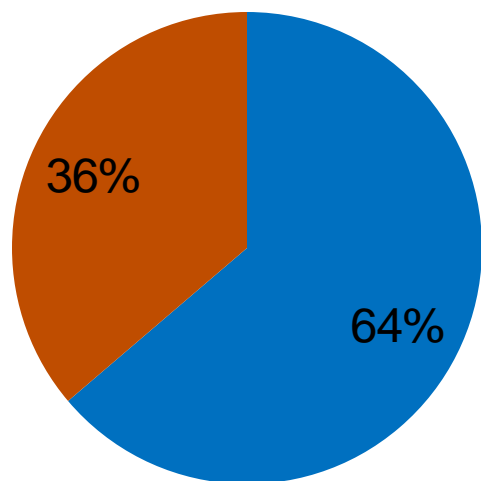

- ✓ Jesu li izvannastavne glazbene aktivnosti zastupljenije u predgrađu od izvanškolskih glazbenih aktivnosti?
- ✓ Postoji li značajna statistička povezanost između različitih sociodemografskih varijabla i uključenosti učenika u izvannastavne i izvanškolske glazbene aktivnosti?
  - ✓ Postoji li značajna statistička razlika između učenika prigradske i gradske škole i pohađanja izvannastavnih i izvanškolskih glazbenih aktivnosti?
  - ✓ Postoji li značajna statistička razlika između dječaka i djevojčica i pohađanja izvannastavnih i izvanškolskih glazbenih aktivnosti?
  - ✓ Postoji li značajna statistička razlika u pohađanju izvannastavnih i izvanškolskih glazbenih aktivnosti s obzirom na dob učenika?
- ✓ Utječe li aktivno bavljenje roditelja glazbom na interes i pohađanje izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti učenika?
- ✓ Je li preopterećenost učenika školskim obvezama, tj. nedostatak vremena, razlog zbog kojega učenici ne polaze u značajnijoj mjeri izvannastavne i izvanškolske glazbene aktivnosti?

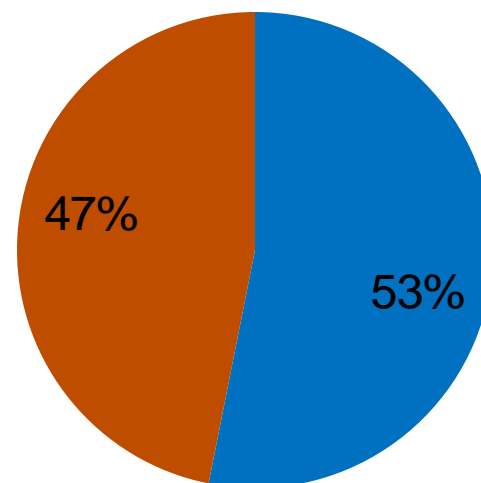
Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u prigradskoj školi

Pohađanje **izvannastavnih** aktivnosti s obzirom na mjesto škole

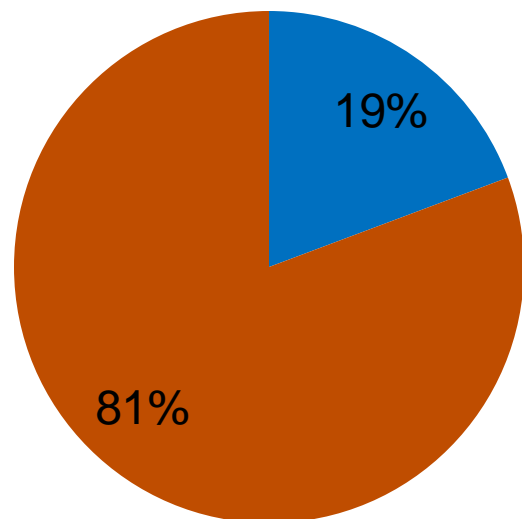

Pohađanje **izvanškolskih** aktivnosti s obzirom na mjesto škole

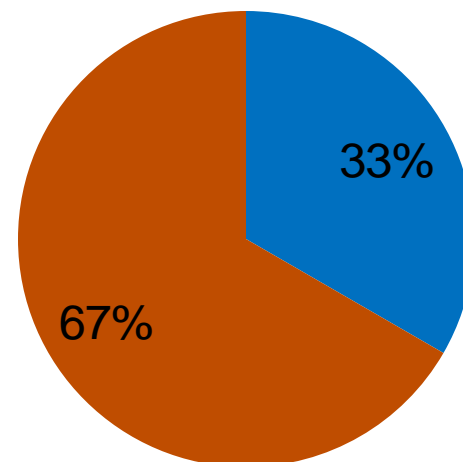

■ Predgrađe
■ Grad

Pohađanje **izvannastavnih** aktivnosti s obzirom na spol

Pohađanje **izvanškolskih** aktivnosti s obzirom na spol

■ Muški
■ Ženski

Pohađanje izvannastavnih aktivnosti s obzirom na dob

Razred	Izvanna stavne aktivnosti		Ukupno
	Da	ne	
četvrti	33	66	99
peti	46	76	122
šesti	42	57	99
sedmi	20	68	88
osmi	30	72	102
Ukupno	171	339	510

Pohađanje izvanškolskih aktivnosti s obzirom na dob

Razred	Izvanškolske aktivnosti		Ukupno
	da	ne	
četvrti	37	62	99
peti	55	67	122
šesti	46	53	99
sedmi	29	59	88
osmi	25	77	102
Ukupno	192	318	510

Bavljenje roditelja glazbom i sudjelovanje učenika u izvannastavnim aktivnostima

Bavljenje roditelja glazbom	Ukupno roditelja	Izvannastavne aktivnosti učenika	
		da	ne
da	45	25 (55,6%)	20
ne	465	146 (31,4%)	319
Ukupno učenika	510	171 (33,5%)	339

Bavljenje roditelja glazbom i sudjelovanje učenika u izvanškolskim aktivnostima

Bavljenje roditelja glazbom	Ukupno roditelja	Izvanškolske aktivnosti učenika	
		da	ne
da	45	32 (71,1%)	13
ne	465	160 (34,4%)	305
Ukupno učenika	510	192 (37,6%)	318

ZAKLJUČAK

Kako bi se povećao broj polaznika izvannastavnih i izvanškolskih glazbenih aktivnosti, potrebno je smanjiti dodatne školske obveze, a izvannastavne aktivnosti tretirati ako izbornu nastavu.

Učiteljima glazbe treba omogućiti povećanje satnice, tj. organiziranje nekoliko izvannastavnih aktivnosti, ovisno o preferencijama učitelja i učenika.

Pri organiziranju izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, zasigurno, treba voditi računa o kvaliteti rada svake odgojno-obrazovne aktivnosti kako bi one učenicima bile zanimljive, korisne, poticajne i imale utjecaj na njihov cjelokupni razvoj.

LITERATURA

- Brdar, I., Lončarić, D. (2004). Suočavanje s akademskim stresom i aktivnosti u slobodnom vremenu učenika. *Društvena istraživanja*, 13/6 (74), 967-988.
- Cindrić, M. (1992). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika osnovne škole. *Život i škola*, 41 (1), 49-68.
- Ilišin, V. (1999), Mladi i televizijski medij. *Napredak*, 140(2), 143-153.
- Jurčić, M. (2006). Učeničko opterećenje nastavom i razredno-nastavno ozračje. *Odgojne znanosti*, 8(2), 329-346.
- Jurčić, M. (2008). Učiteljevo zadovoljstvo temeljnim čimbenicima izvannastavnih aktivnosti. *Život i škola*, 20, 9-26.
- Martinčević, J. (2010). Provođenje slobodnog vremena i uključenost učenika u izvannastavne aktivnosti unutar škole. *Život i škola*, 56 (24), 19-34.
- Mlinarević, V., Brust Nemet, M. (2012). *Izvannastavne aktivnosti u školskom kurikulumu*. Osijek: Učiteljski fakultet u Osijeku.
- Munjiza, E., Peko, A., Dubovicki, S. (2016). *Paradoks (pre)opterećenosti učenika osnovne škole*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku.
- *Nastavni plan i program za osnovne glazbene škole i osnovne plesne škole*. (2006), Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- *Nastavni plan i program za osnovnu školu*. (2006). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- *Nastavni plan i program za srednje glazbene i plesne škole*. (2008). Zagreb: Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa.
- Pejić Papak, P., Vidulin, S. (2016). *Izvannastavne aktivnosti u suvremenoj školi*. Zagreb: Školska knjiga.
- Pešorda, S. (2007). Kurikulum povijesti i slobodno vrijeme učenika. *Povijest u nastavi*, 9(1), 37-50.
- Previšić, V. (2000). Slobodno vrijeme između pedagogijske teorije i odgojne prakse. *Napredak*, 141(4), 403-410.
- Previšić, V. (1985). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u odgoju. U: Pivac, J., Previšić, V. (ur.), *Odgoj i škola*. Zagreb: Institut za pedagogijska istraživanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu/Školske novine, str. 219-226.
- Raboteg-Šarić, Z., Sakoman, S., Brajša-Žganec, A. (2002). Stilovi roditeljskog odgoja, slobodno vrijeme i rizično ponašanje mladih. *Društvena istraživanja*, 58-59(2-3), 239-263.
-

LITERATURA

- Radočaj-Jerković, A. (2017a). Pjevanje u nastavi glazbe. Osijek: Umjetnička akademija u Osijeku.
- Radočaj-Jerković, A. (2017b). Zborsko pjevanje u odgoju i obrazovanju. Osijek: Umjetnička akademija u Osijeku.
- Radočaj-Jerković, A. (2012). Pjesma i pjevanje u razredu u općeobrazovnoj školi. *Tonovi*, 59, 32-82.
- Rojko, P. (2012). Metodika nastave glazbe: Teorijsko tematski aspekti. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Pedagoški fakultet.
- Rojko, P. (2006). Kako sastaviti plan i program (osnovne) glazbene škole. *Tonovi*, 47, 49-60.
- Šiljković, Ž., Rajić, V., Bertić, D. (2007). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. *Odgojne znanosti*, 9(2), 113-145.
- Škojo, T. (2016). Glazbene preferencije učenika kao polazište za realizaciju izvannastavnih aktivnosti u strukovnim školama. *Život i škola*, 62(2), 169-186.
- Šulentić Begić, J., Begić, A., Grundler, E. (2016). Glazbene aktivnosti učenika kao protuteža negativnim utjecajima današnjice. *Artos*, 5. Preuzeto s: <http://www.uaos.unios.hr/artos/index.php/hr/clanci-i-eseji/begic-sulentic-a-begic-a-grundler-e-glazbene-aktivnosti> (posjet: 3.4.2018.)
- Šulentić Begić, J. (2010). Problematika pjevačkog zbora mlađe školske dobi. *Tonovi*, 55, 33-44.
- Šulentić Begić, J., Vranješević, D. (2013). Dječji pjevački zbor u mlađoj školskoj dobi. *Školski vjesnik*, 61(2-3), 355-373.
- Valjan Vukić, V. (2016). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika - višestruke perspektive. *Školski vjesnik*, 65(1), 33-57.
- Vidulin-Orbanić, S. (2013). Glazbeno stvaralaštvo: teorijski i praktični prinos izvannastavnim glazbenim aktivnostima. Pula: Udruga za promicanje kvalitete i poticanje izvrsnosti u odgoju i obrazovanju „SEM“.
- Vidulin-Orbanić, S. (2007). Izvannastavne (glazbene) aktivnosti: mjesto suživota, kreativnosti i stvaralaštva. Rovinj: OŠ Vladimira Nazora.
- Vidulin-Orbanić, S. (2007). Organizirano provođenje slobodnog vremena u okviru izvannastavnih glazbenih aktivnosti. U: Previšić, Šoljan, Hrvatić (ur.), *Pedagogija: prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja* (Zbornik radova, svezak 2.), str. 733-743.
- Vidulin-Orbanić, S. (2008). Fenomen slobodnog vremena u postmodernom društvu. *Metodički obzori*, 6 (3), 19-33.
- Vidulin-Orbanić, S. (2008). Poticanje individualnog razvoja učenika izvannastavnim glazbenim aktivnostima. *Tonovi*, 52, 85-91.
- Vidulin-Orbanić, S. (2007). Organizirano provođenje slobodnog vremena u okviru izvannastavnih glazbenih aktivnosti“. U: V. Previšić, N. Šoljan, N. Hrvatić(ur.), *Pedagogija: prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja*. Zagreb: Hrvatsko pedagoško društvo, str. 733-743.
- Zrilić, S., Košta, T. (2009). Učitelj – kreator izvannastavnih aktivnosti. *Magistra ladertina* 4(4), 160-172.
- Završki, J. (1979). Rad s dječjim pjevačkim zborom. Zagreb: Školska knjiga.